

[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/ldoc2/nsflenn1-/Кр140385.html>.

2. Регіони України: Статистичний збірник 2014р.– [Електронний ресурс] –Режим доступу www.ukr.net.gov.ua.

3. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року, Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.2006р. № 1001. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-2006-%D0%BF/print13855560812564>.

4. EBPO legal assessments 2000–2005. available at <http://www.ebrol.com>.

5. Реформи в глобальній економіці та Україна: Аналітична записка за матеріалами шістнадцятої підсумкової міжнародної конференції (м.Гувес, о.Крит-Греція, 23-30 вересня 2011р.// Вісник ТНЕУ, 2011. – № 1. – С.173-190.

**Петро МИКИТЮК,
Тетяна СОРОКА**

Тернопільський національний економічний університет, Україна

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

На сьогодні існують та посилюються значні диспропорції у розвитку територій області, спричинені недосконалістю системи врядування та відсутністю відчутного прогресу у проведенні реформи адміністративно-територіального устрою, реформи державної служби в напрямі її професіоналізації, фіскальної децентралізації тощо. Механізми та інструменти управління розвитком регіону потребують удосконалення з урахуванням реформування державної системи управління регіональним розвитком. Ці зміни передбачають, насамперед, запровадження ефективного механізму координації дій обласної ради, обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування щодо мобілізації ресурсів для Плану реалізації Стратегії. Для досягнення цієї цілі також необхідні значні інвестиції у розвиток людського капіталу - навчальні та практичні програми підвищення кваліфікації спеціалістів місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, які відповідають за формування і реалізацію процесів управління розвитком регіону.

Очікувані результати:

- розроблення генеральних планів та схем забудови територіальних громад регіону;
 - забезпечення підтримки проектів, що впроваджуються на принципах співробітництва територіальних громад;
 - забезпечення ефективної координації впровадження Стратегії;
 - збільшення обсягів залучення коштів міжнародної технічної допомоги на реалізацію проектів розвитку регіону;
- Індикатори:
- кількість публічних послуг, що надаються в електронному вигляді;
 - обсяг залучених коштів міжнародної технічної допомоги на реалізацію проектів розвитку регіону;
 - кількість створених інституцій сприяння регіональному та місцевому розвитку;
 - кількість реалізованих спільних проектів органів місцевого самоврядування.

Таблиця 1

Завдання	Можливі сфери реалізації проектів (неповний перелік)
1	2
1.1. Формування ефективної системи управління регіоном	<ul style="list-style-type: none">– стимулювання створення та підтримка діяльності Агенції регіонального розвитку.– підвищення ролі громадських організацій у формуванні, впровадженні та контролі за реалізацією пріоритетних напрямів розвитку регіону;– підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, вдосконалення взаємовідносин між ними та фізичними і юридичними особами шляхом впровадження системи електронного урядування;
1.2. Покращення інструментів взаємодії громад для спільного вирішення проблем	<ul style="list-style-type: none">– створення інформаційно-ресурсних центрів доступу до соціально значущої інформації (у т.ч. на базі бібліотек).– підтримка проектів співробітництва територіальних громад– підтримка об'єднання територіальних громад– створення Інтернет-порталу для місцевого самоврядування з широким набором інформаційних та комунікативних функцій– консолідація зусиль територіальних громад щодо управління водними ресурсами.

Продовження табл. 1

1	2
1.3.Покращення інструментів просторового планування	– розроблення та оновлення містобудівної документації на місцевому рівні (схем планування територій, генеральних планів населених пунктів, у першу чергу інвестиційно привабливих)
1.4. Підвищення ефективності діяльності підприємств та організацій водопровідно-каналізаційного господарства	– цикл навчань для керівного складу та спеціалістів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства щодо ефективного управління комунальною власністю та власністю громади; – консультативний супровід з розробки бізнес-планів розвитку сільських комунальних підприємств ; – закупівля обладнання для районних підприємств із сервісного обслуговування сільських водогонів

Недостатність державної підтримки і брак економічної незалежності і самозабезпечення призвели до занепаду, а іноді - повного зникнення деяких сіл, на фоні фізичної і соціальної деградації населення. Особисті селянські, фермерські господарства та фізичні особи - сільськогосподарські товаровиробники в умовах загострення конкуренції на аграрному ринку стали перед проблемою збуту виробленої продукції. Підвищення цін на енергоресурси, сільськогосподарську техніку, добрива та корми, низький рівень закупівельних цін, відсутність стабільних та надійних каналів збуту сільськогосподарської продукції робить її виробництво збитковим. Недостатній рівень розвитку кооперативного сегмента аграрного ринку призводить до скорочення чисельності осіб, зайнятих в особистих селянських господарствах, відпливу працездатного населення із сільської місцевості, занепаду її соціальних об'єктів та інженерної інфраструктури.

Для досягнення операційної цілі будуть створені умови для подолання збитковості сільськогосподарського виробництва, підвищення ефективності його роботи, розширення сфери зайнятості та підвищення добробуту сільського населення, заохочення молоді до роботи і проживання в сільській місцевості, поліпшення інфраструктури сільських населених пунктів.

Зрозуміло, що Тернопільська область, без значної підтримки з боку держави, у середньостроковій перспективі не в змозі радикально покращити економічне і соціальне становище своїх сільських територій. Однак дещо можна зробити на місцевому рівні з точки зору якості життя на селі завдяки використанню наявних механізмів і можливостей самоорганізації. Існує потреба у кращій гармонізації та узгодженні зусиль

між селами, містечками і віддаленими населеними пунктами у цілому ряді питань, таких, як, наприклад, забезпечення ефективної системи надання первинної медичної допомоги, оптимізація надання послуг загальної середньої освіти в умовах малокомплектних шкіл, управління відходами.

Економічна життєздатність сільських територій залежить від підприємницьких здібностей людей, близькості до міст як економічних центрів та можливостей посередницьких організацій в певній місцевості. Увага стратегічних втручань повинна бути зосереджена на покращенні можливостей отримання доходу мешканцями сільських територій завдяки створенню кооперативів, кластерів у межах сільської і міської переробної промисловості, туризму і виробництву традиційних товарів. Розвиток сільських територій має більші шанси на підтримку у тих селах, де можна налагодити (зміцнити існуючі) зв'язки з містами. Передусім, такі зв'язки можуть дозволити активізувати інвестиційну активність. Окрім цього, периферійні території часто мають спільні з містами потреби і проблеми, серед яких: управління відходами, водопостачання та водовідведення, дорожня інфраструктура, рекреаційні об'єкти.

Очікувані результати:

- створення нових робочих місць на сільських територіях;
- збільшення доходів індивідуальних домогосподарств;
- підвищення якості трудових ресурсів сільських територій;
- покращення кадрового забезпечення сільських територій;
- підвищення якості надання послуг охорони здоров'я у сільській місцевості;
- збільшення частки населення сіл, охоплених кваліфікованою лікарською допомогою;
- зниження рівня захворюваності та смертності населення від туберкульозу, онкопатології, серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань.

Індикатори:

- рівень безробіття у сільських територіях;
- кількість малих агровиробників;
- кількість осіб, зайнятих не аграрними видами бізнесу, зокрема у сфері туризму, заготівлі біомаси (трісок) тощо;
- якість підготовки робітничих кадрів у сільських територіях;
- рівень доходів індивідуальних домогосподарств;

Таблиця 2

Завдання	Можливі сфери реалізації проектів (неповний перелік)
1	2
2.1. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі	<ul style="list-style-type: none"> – закупівля для кооперативів обладнання для переробки агро-продукції та/або обладнання для розвитку нових для регіону с/г секторів – створення енергетичних кооперативів – навчально-консультативний супровід ініціатив з підтримки розвитку с/г кооперативів та їх мереж
2.2. Підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільських територіях	<ul style="list-style-type: none"> – обладнання навчальних майстерень професійно-технічних навчальних закладів для покращення професійної підготовки у сфері інформаційних технологій, сільського зеленого туризму – розвиток мережі постачальників послуг сільського туризму – закупівля обладнання для комунальних підприємств для опалення біомасою – навчально-консультативна підтримка сільського зеленого туризму
2.3. Удосконалення підготовки фахівців для малого бізнесу в сільській місцевості	<ul style="list-style-type: none"> – створення навчально-виробничих підприємств на базі професійно-технічних навчальних закладів в сільській місцевості – обладнання навчальних майстерень професійно-технічних навчальних закладів для покращення професійної підготовки у сфері тепличного господарства, садівництва. – запровадження навчання для підвищення фінансової грамотності фермерів. – навчально-консультативний супровід особистих селянських господарств, ініціатив зі створення бізнесу у сільській місцевості.
2.4. Розвиток системи первинної медицини в сільських територіях	<ul style="list-style-type: none"> – реконструкція фельдшерсько-акушерських пунктів у лікарські амбулаторії у населених пунктах з найбільшою кількістю населення та найбільш віддалених від лікарської допомоги – закупівля обладнання для сільських лікарських амбулаторій для діагностування захворювань на ранніх стадіях.
2.5. Забезпечення якісною питною водою сільських населених пунктів, що мають найгостріші проблеми водопостачання	<ul style="list-style-type: none"> – створення рейтингу забезпеченості якісною питною водою сільських населених пунктів; – моніторинг якості питної води у громадських (приватних) колодязях на відповідність державним стандартам якості;

Продовження табл. 2

	<ul style="list-style-type: none"> – будівництво нових (реконструкція існуючих) централізованих систем водопостачання населених пунктів, що мають найгостріші проблеми із водозабезпеченням.
--	---

- кількість сіл, забезпечених лікарськими амбулаторіями;
- кількість діючих центрів народних ремесел.

Ірина МОЙСЕЄНКО

Львівський державний університет внутрішніх справ, Україна

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Потреби реформування державної регіональної політики, перегляду принципів відносин між Центром та регіонами і вжиття практичних заходів децентралізації обумовлюють необхідність модернізації державного управління та місцевого самоврядування. Модернізація передбачає соціальні, економічні, політичні, екологічні, демографічні, психологічні зміни, які відбуваються в суспільстві традиційного типу в процесі його трансформації в суспільство сучасного типу.

Реалізація суспільних трансформаційних змін в Україні пов'язана з особливостями використання різних видів та напрямів модернізації. Проведення часткової модернізації, яка зводиться до того, що "формування нових інститутів і сучасних організаційних типів не обов'язково призводить до цілісного оновлення суспільства, а може навіть супроводжуватися закріпленням традиційних систем через вплив нових форм організації"[1].

Зміна пріоритетів суспільних трансформацій - постмодернізація передбачає відмову від акценту на економічну ефективність, бюрократичні структури влади і науковий раціоналізм, які були характерні для модернізації, і знаменує перехід до більш гуманного суспільства, де самостійності, багатогранності і самовираженню особистості надається великий простір.

Імпортування західної моделі модернізації та проведення її "зверху" спричинило системну кризу, адже модернізацію можуть успішно здійснювати лише на ґрунті власних національних традицій та внутрішнього потенціалу суспільства